

aula ciclista

projecte de ciclisme a l'escola

GENERALITAT
VALENCIANA

FCCV

aula**ciclista**

projecte de ciclisme a l'escola

Projecte Aula Ciclista

2025 | 7a Edició

Curs escolar 2025-2026

Generalitat Valenciana - Direcció General d'Esport
Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana

aula **ciclista**

projecte de ciclisme a l'escola

GENERALITAT
VALENCIANA

FCCV

aula ciclista

projecte de ciclisme a l'escola

JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE AULA CICLISTA

Aula Ciclista és un projecte d'innovació educativa que aposta per la mobilitat sostenible i saludable mitjançant l'ús de la bicicleta en els centres docents públics i privats concertats promotors de l'activitat física i l'esport de la Comunitat Valenciana i promou la iniciació esportiva en edat escolar de la pràctica del ciclisme.

El projecte Aula Ciclista, promogut per la Direcció General d'Esport de la Generalitat Valenciana, es du a terme des del curs acadèmic 2019-2020 i l'ha desenrotllat la Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana. En tan sols sis edicions han participat més de 75.000 xics i xiques, i ha superat el miler de centres docents de les províncies d'Alacant, Castelló i València.

L'objectiu principal del projecte Aula Ciclista és sensibilitzar i conscienciar l'alumnat de 5t i 6t de Primària i 1r i 2n de l'ESO sobre els beneficis d'utilitzar la bicicleta en el medi urbà, com una alternativa senzilla i assequible per a desplaçar-se per la ciutat.

L'ús de la bici redueix el nombre de vehicles de motor més contaminants en l'interior de les ciutats, ofereix més espai per als vianants i redueix la contaminació acústica, a més de tractar-se d'un mode de

desplaçar-se que promou l'activitat física i els estils de vida saludables.

El projecte para especial atenció a la inclusió de tot l'alumnat en l'ús i el gaudi de la bicicleta, per la qual cosa disposa de tricicles, tàndems, tricicles-tàndem i bicicletes adaptades per a tota classe de necessitats de suport.

La bici no sols és un mitjà de transport assequible i fàcil d'utilitzar, sinó també és una modalitat de pràctica esportiva. La Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana (d'ara en avant, FCCV) regula el ciclisme com a activitat recreativa i de competició, i és la iniciació esportiva en edat escolar un dels seus àmbits d'actuació.

Les escoles de ciclisme són entitats adscrites a l'FCCV en les quals els xics i les xiques poden aprendre el maneig de la bicicleta i introduir-se en l'esport ciclista.

L'abast del projecte Aula Ciclista no es limita a les tres sessions presencials que efectua el personal tècnic de la Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana.

Estes activitats es complementen amb una sèrie de materials i tasques dirigides a l'alumnat perquè les duguen a terme en l'aula, disponibles per al professorat en una aula virtual en Moodle.

També, l'organització d'una sèrie d'esdeveniments addicionals per a promocionar i consolidar l'ús de la bici com a mitjà de mobilitat urbana, com són

la visita a un *pump track*, el «Bicibus» o les «Trobades intercentres», en els quals s'ajunten diversos centres docents.

OBJECTIUS

Objectius generals

- Conscienciar l'alumnat sobre l'ús de la bicicleta com a mitjà de mobilitat sostenible i saludable.
- Ensenyar a anar amb bicicleta i a fer una conducció segura, mitjançant el coneixement i el control dels sistemes de direcció, frenada i canvi de marxes.
- Adaptar l'ús de la bici a les necessitats de suport de l'alumnat, i potenciar la seua funció integradora i inclusiva.
- Promocionar l'ús del casc com a element de protecció obligatori.
- Fer una pràctica guiada amb bicicleta per les vies urbanes pròximes al centre docent, per a modelar actituds i la presa de decisions que complisquen la normativa de circulació vigent.
- Vincular l'ús de la bici amb el ciclisme com a esport, i promocionar les escoles de ciclisme com a entitats esportives.
- Assistir tots els centres docents (CRA, CEE i CAES) perquè es duga a terme el projecte en qualsevol classe de centre.

Objectius específics

- Reduir el nombre de desplaçaments de proximitat per l'ús de vehicles de motor i contaminants.
- Incentivar la mobilitat sostenible amb l'ús de la bicicleta o caminant.
- Confrontar amb l'alumnat el temps que dediquen a fer activitats físiques i promocionar els desplaçaments amb bicicleta com un mitjà de transport que requereix poc d'esforç i que, a més, ens manté en forma.
- Ensenyar a frenar i fer girs bruscos, pujar i baixar voreres, soltar-se d'una mà, pedalar plantat damunt de la bicicleta, anar a roda, donar indicacions a altres persones amb bicicleta o usuàries de la via, senyalitzar d'acord amb la normativa de circulació, etc.
- Implicar els centres docents en la promoció d'actituds, valors i accions que afavorisquen l'ús de la bicicleta.
- Cooperar amb el professorat i els centres educatius en l'ensenyança i la promoció de l'activitat física a través de l'ús de la bicicleta.
- Promoure la funció socialitzadora de les escoles de ciclisme com a entitats promotores de l'esport d'iniciació en edat escolar com una continuació de les activitats esportives curriculars en el centre educatiu.

- Oferir als centres docents la col·laboració amb l'FCCV en la promoció del ciclisme i de l'ús de la

bicicleta, així com el coneixement de les activitats i dels serveis federatius.

A QUI ES DIRIGIX

Aula Ciclista es fa en centres els docents públics i privats concertats de la Comunitat Valenciana que han sigut considerats per la Direcció General d'Esport de la Generalitat Valenciana com

a centres promotors de l'activitat física i l'esport (CEPAFE).

El projecte es dirigeix a l'alumnat dels cursos de 5t i 6t de Primària i de 1r i 2n d'Ensenyança Secundària Obligatòria.

La Direcció General d'Esport estableix prèviament a l'obertura d'inscripcions, els criteris de selecció dels centres per a facilitar l'accés dels que no han participat en edicions anteriors.

CONTINGUT DEL PROJECTE

Aula Ciclista consta de tota una sèrie de materials, continguts i activitats:

1. PERÍODE D'INSCRIPCIÓ

A mitjan maig, s'obri el període d'inscripció per a l'edició següent.

La Direcció General d'Esport comunica l'obertura d'inscripcions.

El director general remet una carta dirigida als centres docents. També l'FCCV informa del període d'inscripció en la pàgina web i en les xarxes socials.

La inscripció es fa en l'adreça:

<https://aulaciclista.fccv.es>

2. REUNIÓ AMB EL PROFESSORAT

Una vegada finalitzat el període d'inscripció, durant el mes de juny s'elaboren els calendaris d'assistència als centres docents i es convoca a una sèrie de reunions informatives que es dirigeixen al professorat d'Educació Física i altres persones responsables de l'activitat.

Estes reunions es fan per videoconferència des de l'aula virtual Moodle, i s'oferixen diverses franges horàries per a facilitar l'accés del professorat.

En estes reunions s'informa sobre què és i en què consistix el projecte Aula Ciclista, les activitats presencials que durà a terme el personal tècnic de l'FCCV, la manera d'organitzar els grups els dies d'assistència al centre docent, així com els materials que aporta el projecte (bicicletes, tricicles, cascs, etc.).

També s'informa sobre el mode d'accés a l'aula virtual en el qual es posa a la

disposició del professorat dels centres participants la documentació necessària per a efectuar diverses gestions del projecte (obtenció de certificats d'absència de delictes de naturalesa sexual, sol·licitud d'acompanyament policial, autorització per a captar i reproduir imatges, avaluació de les activitats i del projecte, etc.), així com materials complementaris per al professorat.

La ràpida elaboració i difusió dels calendaris i la convocatòria de les reunions abans que finalitze el curs acadèmic té la finalitat que el professorat conega les dates assignades abans de les vacances d'estiu, i les pugui prevore en la programació del pròxim curs acadèmic.

Durant els mesos de juny, juliol i agost es comunica per correu electrònic al professorat dels centres docents com donar-se d'alta en l'aula virtual, i també es respon als dubtes i les peticions de canvi de dates dels centres docents.

3. TASQUES COMPLEMENTÀRIES

En l'aula virtual Moodle el professorat disposa d'una sèrie de materials per a treballar en l'aula, per a ampliar, d'esta manera, els continguts abordats durant la sessió de sensibilització i en el desenrotllament de les activitats en les quals s'ha circulat amb la bicicleta.

Els materials estan diferenciats entre Primària i Secundària, i disposen d'activitats per a dur a terme en l'aula, tant individualment com en grup.

4. ACTIVITATS PRESENCIALS

El projecte Aula Ciclista compta amb tres activitats presencials que es duen a terme en els centres docents:

En estos es tracten temes com: l'ús de la bicicleta per part de l'alumnat; els diferents tipus de vies per les quals circular amb la bicicleta, amb preferència per l'ús del carril bici; què tindre en compte si volem desplaçar-nos amb la bicicleta pel medi urbà, a quins senyals bàsics hem de parar especial atenció; com circular pel carril bici, les classes de carrils bici que hi ha; l'ús correcte del casc, ja que és un element obligatori, etc.

4.1. Sessió de sensibilització

La sessió de sensibilització consistix en una dinàmica entre el personal tècnic docent del projecte i l'alumnat, i es fa —normalment— en l'aula (també es pot fer en la sala d'actes, el gimnàs, etc.). Se sol secundar amb un material visual que

requerix projector i ordinador, en cas que no hi haja en centre docent, els aporta el personal del projecte.

Durant la sessió de sensibilització s'aborden temes com:

- L'ús habitual de la bicicleta per part de l'alumnat.
- La bici com mitjà per a desplaçar-se de manera segura i senzilla.
- El coneixement de les principals normes de circulació amb bicicleta.

4.2. Taller de maneig de la bici

Els objectius del taller de maneig de la bici són diversos:

D'una banda,

- a) Iniciar el procés d'aprenentatge amb els xics i les xiques que no han anat mai amb bici.
- b) Ensenyar a recuperar l'equilibri i pedalar amb els que recorden que ja havien anat amb bicicleta en el passat, però no se'n recorden.
- c) Oferir una experiència de maneig progressiva als que mostren inseguretat, encara que saben anar amb bicicleta.

4.3. Itinerari urbà

L'última de les activitats, i cap a la qual s'orienta tot el que s'ha fet amb l'alumnat durant el projecte, és l'itinerari urbà amb bicicleta.

En este es posa a prova tot l'aprenentatge anterior, i es para especial atenció a la circulació pels diferents tipus de vies urbanes, així com a la normativa de trànsit.

Sense oblidar l'aspecte lúdic de l'activitat, atés que es tracta d'un itinerari grupal en horari lectiu que es fa dins del currículum educatiu i que pretén desenrotllar

- El ciclisme com a esport.

La sessió de sensibilització s'adapta al grau de compressió de l'alumnat.

Es du a terme en horari lectiu amb una duració aproximada de 45-50 min., encara que esta es pot ampliar.

L'activitat la desenrotlla el personal tècnic de la Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana en presència del professorat del centre.

I, per un altre,

- d) Amb els qui saben anar amb bicicleta, desenrotllar habilitats de maneig de la bici avançades per a desplaçar-se de manera segura per la via urbana. Per a fer-ho s'ensenya a fer: frenades i girs bruscos, mantindre la línia recta, circular 'a roda', atendre els senyals, soltar-se d'una mà per a senyalitzar (d'acord amb el reglament de circulació), etc.

El personal del projecte disposa de bicis per a l'alumnat, incloses bicis adaptades (tricicles i tàndem). L'activitat es fa en les instal·lacions esportives del centre docent.

habilitats i capacitats també dirigides a conviure amb la resta d'usuaris de la via pública, a senyalitzar perquè la resta advertisca els canvis de direcció o la presència d'obstacles, a atendre les indicacions dels adults, etc.

L'itinerari ciclista urbà el dirigeix el personal tècnic del projecte, els quals obrin i tanquen el grup.

Durant tot el trajecte, es comuniquen amb el professorat mitjançant radiofreqüència, i coordinen accions durant el desenrotllament de l'itinerari.

5. AVALUACIÓ DEL PROJECTE

El professorat dels centres docents pot avaluar, a la finalització de les activitats, totes les fases del projecte Aula Ciclista a través d'un formulari disponible en l'aula virtual.

L'avaluació és voluntària, encara que se sol·licita la participació en la valoració del projecte.

6. ESDEVENIMENTS ADDICIONALS

El projecte manté, en este sèptim any, una sèrie d'esdeveniments, amb la finalitat d'incrementar el seu impacte, ampliar l'abast de les activitats, i oferir més participació.

6.1. Bicibus

El professorat dels centres docents pot sol·licitar començar la jornada amb el que es coneix popularment com «bicibus», és

6.2. Trobades intercentres

Esta activitat fomenta la participació conjunta de dos o més centres docents inscrits en l'edició en curs del projecte Aula Ciclista, durant la realització dels itineraris urbans de l'últim d'estos. Per tant, es dirigeix a centres que es troben en la mateixa localitat o en localitats veïnes molt pròximes.

Cada centre docent acudirà amb un grup de xics i xiques d'edats similars als del centre que acull l'activitat (centre d'acolliment), i es farà una eixida conjunta, amb presència de professorat dels centres participants.

En este formulari es puntua quantitativament i també es pot detallar qualitativament (des del procés d'inscripció, les reunions preparatòries, la informació sol·licitada a la coordinació, fins al desenrotllament de les tres activitats presencials i la manera de dur-les a terme per part del personal tècnic), amb la finalitat de millorar el projecte en pròximes edicions.

a dir, el desplaçament al col·legi/institut amb bicicleta des d'un punt donat, que incorpora en el seu recorregut a l'alumnat que està en la trajectòria del grup.

Esta activitat requereix l'assistència del personal tècnic en el punt de partida de la ruta escolar amb bicicleta, i l'acompanyament de suport de la furgoneta fins a l'arribada a les instal·lacions del centre docent.

6.3. Pump track

Un *pump track* és un circuit dissenyat especialment per a bicicletes de BMX, encara que es pot utilitzar per bicis convencionals, i està proliferant en entorns urbans.

Esta activitat es fa fora de l'horari lectiu i s'oferix cap a finals del curs acadèmic (en maig), oberta a totes i tots els alumnes que vullguen circular lliurement per la pista de *pump track* municipal.

CARACTERÍSTIQUES DEL PROJECTE

El setèim any d'Aula Ciclista compta amb set equips de treball, compostos per dos persones cada un: una amb un perfil docent i l'altra amb un perfil logístic i coneixements acreditats de mecànica de la bicicleta.

Disposa d'un coordinador responsable de l'organització del projecte: contacte amb els centres docents, documentació de l'aula virtual, del seguiment i l'actualització dels calendaris de treball i de l'elaboració del pressupost i dels documents tècnics i de la difusió del projecte.

TEMPORALITZACIÓ

El projecte té una duració similar a la d'un curs acadèmic: comença en la segona quinzena de setembre, fa una pausa la setmana anterior a les vacances de Nadal, es reinicia el primer dia lectiu posterior a la festivitat de Reis fins a Setmana Santa, i finalitza el 31 de maig.

El mes de maig s'obren inscripcions per a una nova edició del projecte en la pàgina

CRITERIS DE SELECCIÓ DE CENTRES

En cada nova edició s'actualitzen, per part de la Direcció General d'Esport, els criteris d'admissió a Aula Ciclista, amb la finalitat de poder oferir el projecte al màxim nombre de centres docents, i garantir

Els grups de treball es desplacen als centres docents per parelles, en vehicles comercials de gran volum en els quals porten tot el necessari per a dur a terme les activitats (entre 25-30 bicicletes, bicis adaptades, si calen, cascs per a totes les persones participants).

El projecte disposa en l'aula virtual de tota classe de materials i d'activitats dirigides al professorat, perquè duguen a terme les tasques complementàries en l'aula i amb la documentació de gestió del projecte.

Aula Ciclista es dirigeix a l'alumnat de 5t i 6t de Primària i 1r i 2n d'ESO de centres CEPAFE públics i privats concertats.

web de la Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana.

En la primera quinzena de juny, abans que finalitzen les classes, es dona accés a tota la documentació del projecte perquè el professorat dispose de tota la informació.

Les activitats es duen a terme de dilluns a divendres en horari lectiu durant el matí en els centres docents participants de les tres províncies de la Comunitat Valenciana.

l'accés a este per part de tots els centres promotors de l'activitat física i l'esport (CEPAFE), així com valorar el nombre d'edicions en les quals hagen participat anteriorment.

Els criteris de participació es comuniquen en l'obertura d'inscripcions, tant en la carta informativa que s'envia des de la Direcció General d'Esport a tots els centres docents, com en la mateixa web de la Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana.

SELECCIÓ DEL PERSONAL DE L'FCCV

Personal Tècnic Docent:

- Llicenciatura o grau universitari, amb vinculació o experiència acreditable en l'àmbit de l'activitat física i l'esport o en l'àmbit educatiu.
- Cicle formatiu de grau superior i de grau mitjà, amb vinculació o experiència acreditable en l'àmbit de l'activitat física i l'esport o en l'àmbit educatiu.
- Director esportiu N3 de ciclisme.
- Director esportiu N2 de ciclisme.
- Director esportiu N1 de ciclisme.

PERSONAL

Equip Docent

Set equips integrats per dos persones, una persona amb un perfil tècnic docent i l'altra amb un perfil tècnic logístic.

Un grup en la província de Castelló, quatre grups en la província de València i dos més en la província d'Alacant.

El personal tècnic docent s'encarrega de:

- Contactar amb els centres docents en una data pròxima a l'inici de les activitats presencials.
- Impartir la *sessió de sensibilització*.
- Dirigir el *taller de maneig de la bicicleta* en el grup que ja sap anar amb bici.
- Encapçalar el grup durant l'*itinerari ciclista urbà*.

Personal Tècnic Logístic:

- Formació i coneixements acreditables en mecànica de la bicicleta (certificat de formació en què s'indique l'entitat formadora i els continguts).
- Experiència acreditable com a mecànic que desenrotlle funcions de mecànica de la bicicleta (en àmbits comercials o esportius).
- Haver sigut ciclista professional (llicència federativa).
- Director esportiu N3 de ciclisme.
- Director esportiu N2 de ciclisme.
- Director esportiu N1 de ciclisme.

- Omplir el registre de dades de participació de l'alumnat dels centres docents.
- Dirigir-se a la Policia Local el dia de l'itinerari urbà.

Les funcions del personal tècnic logístic són:

- Transportar i fer la càrrega i descàrrega de les bicicletes i els accessoris del projecte, amb l'ajuda del personal tècnic docent.
- Manteniment mecànic diari i reparació de les bicicletes.
- Ensenyar a anar amb bicicleta a l'alumnat que no sap durant el taller de maneig de la bicicleta.
- Anar en l'última posició del grup durant l'itinerari ciclista urbà, i solucionar les incidències que es puguin produir.

- Disposar en la seu de l'FCCV de nous accessoris que s'adquirisquen.
- Efectuar l'entrega/arreplegada de les bicicletes adaptades que se sol·liciten per a les activitats.

Coordinador

El projecte compta amb una persona que coordina el projecte durant tot l'any, en contacte amb la Direcció General d'Esport i a la disposició del professorat dels centres educatius amb les funcions següents:

- Elaboració del projecte, del pressupost i de la memòria anual, dels protocols i suports.

- Gestió de continguts de l'aula virtual Moodle i contacte amb el professorat.
- Selecció i formació del personal tècnic.
- Elaboració dels materials i dels continguts pedagògics.
- Publicació de notícies en la pàgina web de la Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana i en les xarxes socials del projecte.

Comptabilitat

Administració comptable per a la gestió econòmica del projecte.

Assessoria laboral

Elaboració de contractes, nòmines, pagament d'impostos a la TSS.

MATERIAL

Bicicletes

Cada grup de treball disposa de 30 bicicletes convencionals de diferents talles, 4 bicis convencionals de xicoteta grandària i la disponibilitat de tricicles i un 1 tricicle-tàndem com a bicicletes adaptades per a l'alumnat amb discapacitat o necessitats de suport.

Cascs

Es disposa de més de 35 cascs per grup de treball, així com barrets higiènics per a tot l'alumnat, i 40 jupetins reflectors de diferents grandàries per a l'activitat de l'itinerari ciclista urbà.

Accessoris

Es disposa de suports de sòl per a la subjecció de les bicicletes, banderes publicitàries i pantalles enrotllables, ferramentes i recanvis en cada grup de treball.

Quatre *walkie-talkies* per grup, llums davanteres i posteriors per a obrir i tancar el grup, bosses per al manillar (farmaciola, en la bicicleta de personal tècnic docent i ferramentes, en la bicicleta del tècnic logístic).

Furgonetes

Cada grup de treball es desplaça de manera diària en una de les cinc furgonetes de grans dimensions, en la qual es disposa de tot el necessari per a dur a terme les activitats.

Els centres hauran d'habilitar o facilitar un lloc en el qual deixar-la estacionada durant les activitats.

Ordinadors i projectors

En el cas que siga necessari, es disposa d'un projector i un ordinador de suport per

a dur a terme la sessió de sensibilització. Cada equip disposa també d'una memòria USB amb la presentació i un punter làser sense fil.

RECURSOS DIDÀCTICS

Pàgina web de la Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana

La informació general del projecte Aula Ciclista es troba a la disposició de tota persona interessada en la pàgina web de l'FCCV:

<https://aulaciclista.fccv.es>

Aula virtual Moodle per al professorat

L'FCCV posa a la disposició del professorat i dels centres docents tota la

documentació necessària per a la realització correcta del projecte: calendari d'assistència als centres, decàleg de bones pràctiques per al professorat, documents per a sol·licitar acompanyament policial, autoritzacions, etc.

Materials pedagògics

Aula Ciclista es complementa amb diverses activitats i tasques dirigides a l'alumnat per a fer-les de manera individual i grupal en l'aula, en les quals s'amplien temes tractats en les activitats presencials i que, per la disponibilitat de temps, necessiten més reflexió.